

Talepapir

Arrangement: Samråd om integrationsydelse

Hvornår: 14. november 2018



**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

5. november 2018

Sags nr. 2018 - 18617
Akt-id 570211

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål E (P)

"Hvordan forholder ministeren sig til, at stort set alle beregnede eksempler på familietyper i rapporten fra Institut for Menneskerettigheder om integrationsydelsen ligger under Rockwool Fondens minimumsbudgetter, og at alle beregnede eksempler ligger under Danmarks Statistiks relative fattigdomsgrænse (jf. Institut for Menneskerettigheders rapport »FAMILIER PÅ INTEGRATIONS- YDELSE EN ANALYSE AF ØKONOMI, AFSAVN OG SOCIAL EKSKLUSION I ET MENNESKERETLIGT PERSPEKTIV« og nyheden "Familier på integrationsydelse lider store afsavn", 11. oktober 2018, menneskeret.dk?"

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Hønge (SF).

Samrådsspørgsmål F (Q)

"Vil ministrene forholde sig til konklusionerne i rapporten "Familier på integrationsydelse" fra Institut for Menneskerettigheder (IMR) og herunder rede- gøre for, om de var klar over, at integrationsydelsen, sammenholdt med kon- tanthjælpsloftet og indførelse af opholdskrav for ret til børne-ungeydelse og børnetilskud ville få de alvorlige konsekvenser for udsatte familier, som er be- skrevet i rapporten".

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Finn Sørensen (EL)

Samrådsspørgsmål G (R)

"Hvis regeringen ikke vil afskaffe integrationsydelsen og optjeningskrav til børne-ungeydelsen og børnetilskud, vil regeringen da følge anbefalingerne i IMR-rapporten om at sikre et eksistensminimum for børnefamilier, økonomisk tilskud til sygebehandling og adgang til billige boliger, og hvordan vil mini- strene i givet fald føre disse anbefalinger ud i livet?"

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Finn Sørensen (EL).

Indledning:

- Tak for ordet. Og for spørgsmålene.
- De 3 spørgsmål består af flere delelementer, som i høj grad hænger sammen. Og derfor besvarer jeg spørgsmålene under ét.

[Indledning - politik og ikke jura]

- Jeg må starte med at sige, at regeringen betragter kritikken fra Institut for Menneskerettigheder som et – mest af alt – politisk indlæg.
- Men det er jo også helt fair. Det er en politisk diskussion, jeg altid gerne tager. Og jeg vil gerne kvittere for, at udvalget nu tager den diskussion op.

[Rapporten og regeringens syn på den- spm. E (P)]

- Hvis vi lige skal starte kort med rapporten. Ja, så bygger den jo bl.a. på, at man har interviewet integrationskonsulenter i to kommuner og 22 flygtninge på integrationsydelse med udgangspunkt i spørgsmålet ”har du noget, du mangler?”.

- Her er det for mig egentlig ikke overraskende, at man så selvfølgelig godt kan komme på noget, man mangler. Og jeg synes ikke nødvendigvis, at det bidrager med noget nyt til diskussionen om integrationsydelse.
- Videre har man taget udgangspunkt i Rockwoolfondens såkaldte minimumsbudgetter og en såkaldt fattigdomsgrænse fra Danmarks Statistik.
- Jeg er med på, at integrationsydelsen *er* ret lav. Og *ja* – den *er* lavere end kontanthjælpen. Jeg er også helt med på, at man som modtager af integrationsydelse har en hverdag, hvor der ikke er mange penge.
- Når det gælder Rockwool Fondens beregninger af minimumsbudgetter er det ikke en opgørelsesmetode, jeg vil gå nærmere ind i.
- Udover at man jo kan se, at den bygger på en række faste forudsætninger om bl.a. varige forbrugsgoder, beklædning, transport, fritid og kultur, som sikkert kan diskuteres, så tager beregningerne pr. definition *ikke* højde for, at vi hver især prioriterer vores penge forskelligt.

- Derfor belyser regeringen i stedet den økonomiske situation for borgere på overførselsindkomst ved at se på det såkaldte rådighedsbeløb efter udgifter til bolig mv. for standardiserede familietyper. Men uden at vi gør os en masse antagelser om, hvad den enkelte borger ellers bruger sine penge på. Det skal jeg nok give nogle eksempler på lidt senere i min tale.
- Så er der Danmarks Statistiks beregning af en såkaldt fattigdomsgrænse. Den grænse lider af fuldstændig den samme svaghed som den tidligere regerings fattigdomsgrænse, som vi heldigvis fik afskaffet.
- For efter vores opfattelse er det for snævert og firkanteret at se på, om indkomsten midlertidigt ligger over eller under en bestemt teknisk defineret grænse.
- Opgørelsen indfanger fx ikke på nogen måde det, der er det allervigtigste, når det gælder fattigdom. Nemlig at mennesker kommer væk fra overførselsindkomst og ind på arbejdsmarkedet.
- Og lige netop *det* var en af grundene til, at vi indførte integrationsydelsen.

- Ydelserne skal netop være lave, når vi har at gøre med en midlertidig ydelse til mennesker, der kommer til Danmark udefra, og hvor udgangspunktet er, at de skal forsørge sig selv.
- For det, jeg er *allermest* optaget af, er at *færrest* muligt skal søge asyl i Danmark. Og dernæst, at *flest mulige* af dem, der kommer, hurtigst muligt skal i arbejde.

[Regeringens tiltag – hvorfor de forskellige ydelsesstramninger – spm. F (Q)]

- Jeg bliver spurgt om, hvorvidt regeringen kendte konsekvenserne af sine tiltag på området. Og det vil jeg da meget gerne sige lidt mere om.
- Finansministeriets økonomiske analyse, som blev udsendt i en opdateret version i foråret, dokumenterer sort på hvidt, det vi allerede vidste: At ikke-vestlige borgere efterlader skatteyderne med en *meget* høj regning – på 36 mia. kr. alene i 2015.

- Og forklaringen er lige netop, at *alt* for få er i arbejde. Og omvendt er *alt* for mange på offentlig forsørgelse.
- Og den regning vil kun vokse, hvis ikke vi gør noget.
- Jeg ved ikke, hvordan *jeres* holdning er. Men regeringen vil hellere bruge de mange penge på kernevelfærd og skattelettelse til dem, der står op hver morgen og skaber vores velstand.
- Men det handler *også* om mere og andet end økonomi. Det handler om Danmarks sociale og kulturelle sammenhængskraft.
- Som efter min mening *ikke* er forenelig med massiv indvandring af grupper med meget anderledes kulturbaggrund og lavt kompetenceniveau.
- *Eller* med en integrationspolitik, der bare sejler, og som hverken møder dem, der kommer hertil, eller dem, der allerede er her, med håndfaste krav og incitamenter.

- De ydelsesstramninger, vi har gennemført, tager hånd om to meget vigtige udfordringer på én gang:
- For det er på en gang blevet *mindre* attraktivt at søge asyl i Danmark. Og samtidig er det blevet *mere* attraktivt for nyankomne at arbejde.
- Det forsøgte vi – uden held at overbevise socialdemokraterne og den øvrige venstrefløj om – sidst, I havde regeringsmagten.
- Og da vi selv overtog regeringsmagten i juni 2015, satte vi straks handling bag ord og som vores allerførste tiltag indførte integrationsydelsen. Det var venstrefløjen – *også* socialdemokraterne - imod.
- Dernæst indførte vi kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen samt optjeningskrav for ret til børne- og ungedydelse.
- Og siden har vi strammet optjeningskravene for integrationsydelsen, bl.a. med et beskæftigelseskrav.

- Men betyder det så, at der praktisk talt ikke er penge tilbage til dem, der af den ene eller den anden grund ikke er i stand til at forsørge sig selv efter en længere periode i Danmark?
- Nej, det er stramt, men ikke urimeligt. Faktisk tror jeg, de fleste her i landet vil være enige med mig i, at de beløb, vi tilbyder mennesker, vi har givet asyl, er rimelige.
- Eksempelvis vil en enlig forsørger med 2 børn efter de sædvanlige standardberegninger have et rådighedsbeløb på 7.400 kr. om måneden, når hun har været her i mindst 3 år. Og det vel at mærke efter hun har betalt sin skat og sine boligudgifter.
- Det er efter min mening et rimeligt rådighedsbeløb, da man jo også skal huske på, at hun skal komme op på et højere niveau, når hun får sig et arbejde.
- Et andet eksempel kunne være et ægtepar med 1 barn, som har været her i 3 år. Sådan et par vil tilsammen have et rådighedsbeløb på 9.300 kr. [når skat og boligudgifter er betalt]. Igen synes jeg, at det er et rime-

ligt beløb, samtidig med, at det tilskynder dem til at søge job og tjene egne penge.

- Jeg ved godt, at der er nogle, der ikke har været her i 3 år og derfor har et lavere rådighedsbeløb. Lige efter ankomsten er rådighedsbeløbet for en enlig forsørger med to børn på 4.200 kr. ifølge standardberegningerne. Det er ikke meget, men jeg synes, at det er fuldt ud rimeligt, når vi taler om helt nytilkomne flygtninge. Og det stiger jo så hvert halve år, når børnechecken langsomt optjenes.
- Igen skal vi huske på, at hjælpen alene gives, indtil de kan forsørge selv, og at familier med særlige behov har mulighed for at få hjælp i særlige tilfælde.
- I et lidt bredere perspektiv har den her regering gennemført 98 stramninger på udlændingeområdet siden regeringsskiftet i 2015.
- Derfor glæder det mig også, at antallet af asylansøgere [på 3.500] i Danmark for hele 2017 er det laveste i 9 år. Og et fald fra [21.300] siden 2015, hvor vi overtog regeringsmagten.

- Og tendensen er fortsat ind i 2018, hvor antallet af asylansøgere i de ti første måneder (ca. 2.980) svarer til niveauet i samme periode i 2017.

[Beskæftigelse]

- Og så skal man også huske på – og her skiller vandede muligvis også – at integrationsydelsen i lighed med det øvrige kontanthjælpssystem *aldrig* må blive en permanent levevej.
- Integrationsydelsens størrelse giver den enkelte ydelsesmodtager et ekstra incitament til hurtigt at komme videre i tilværelsen. Og sådan skal det også være. Den skal udgøre det underste – og vel at mærke - midlertidige sikkerhedsnet, som kan holde folk oppe, mens de sættes i stand til klare sig selv og finde et arbejde.
- Det er ikke bare det danske samfund – men også den enkelte udlænding – bedst tjent med. Såvel økonomisk som i et integrationsperspektiv.
- Regeringens strategi går på to ben. Vi har skabt klare incitamentter til at arbejde. Og så har vi i et godt sam-

arbejde med kommunerne og arbejdsmarkedets parter sikret en integrationsindsats med entydigt jobfokus.

- Hvor vi iværksætter *mere* af det, der virker: Ophold på virksomhederne. I modsætning til ophold på ydelser.
- Og det *går* markant frem med beskæftigelsen af nytilkomne, siden dengang venstrefløjen havde magten.
- De seneste tal viser, at 43 pct. (i 2. kvartal 2018) af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge nu er i arbejde efter tre år i Danmark mod kun 21 procent i 2. kvartal 2015.

[Videre perspektiver]

- Det markant lavere indrejsetal og markant højere beskæftigelsestal skyldes selvfølgelig en række ting. Men efter min mening er integrationsydelsen jo en del af det samlede billede. Og det bekræfter mig bare i, at vi har valgt den rigtige vej.
- Det giver mig ekstra blod på tanden for løbende at sikre, at det fortsat bliver mindre attraktivt at søge

asyl i Danmark, og at flere har et klart incitament til at arbejde.

- For det er vist kommet frem i det, jeg har sagt – og jeg ønsker da heller ikke at skjule det – at jeg er meget tilfreds med integrationsydelsen og den rolle, den spiller for beskæftigelse og integration.

[Socialdemokratiets holdning]

- [Men man kunne jo godt få mistanke om, at der til gengæld er *andre* her, som har noget at skjule.
- Her tænker jeg på Socialdemokratiet.
- Og netop *det* synes jeg er vigtigt at få afklaret. For – som jeg lige har opridset – ved vi, *hvor* vidtrækkende konsekvenser, som beslutningerne på dette område har for Danmarks fremtid.
- Og jeg synes ærligt talt, at Socialdemokratiet skylder vælgerne et svar *før* det folketingsvalg, som jo kommer inden for 7 måneder.

- *Èt* er, at man jo mildest talt foretog sig ingenting, dengang man havde magten – altså ud over en række markante lempelser som at genindføre ret til fuld kontanthjælp for alle fra dag 1 i Danmark. *Uden* noget loft over det samlede ydelsesniveau. Og *uden* krav om at arbejdsføre personer skal lægge en eller anden arbejdsindsats på ordinære vilkår for at opretholde retten til fulde ydelser.
- Noget *andet* er, at man har stemt imod og kritiseret hjørnestene i regeringens nøgletiltag på området: Integrationsydelsen, kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen.
- Men *mest* bekymrende er det, at socialdemokraterne f.eks. ikke kan give nogen forsikringer. Hverken om at fastholde eller udbygge regeringens linje med håndfaste økonomiske incitamentter til at modvirke øget asyltilstrømning og til at få flere i arbejde.
- Regeringens linje er klar: Flygtninge skal ikke tabe penge på at starte i et arbejde! Og nu har vi sammen vedtaget IGU-ordningen på baggrund af Trepartsforhandlingerne. Så lad mig illustrere udfordringerne

med incitamenter med et lille eksempel, som ikke indregner eventuelle omkostninger til transport:

- I dag får en voksen enlig uden børn en gevinst på 1.900 kr. om måneden i rådighedsbeløb ved at overgå fra integrationsydelse til et IGU-job til 61 kr. i timen. Er lønnen 78 kr. i timen er gevinsten 3.500 kr. om måneden.
- I dag vil et forsørgerægtepar på integrationsydelse med et barn få en gevinst på 1.000 kr. om måneden ved, at de begge får et IGU-job til 61 kr. i timen, mens gevinsten vil være 3.000 kr., hvis de begge får IGU-job til 78 kr. i timen.
- Den type økonomiske gevinster vil lynhurtigt forsvinde, hvis man sætter ydelsen op.
- Men det siger Socialdemokratiet heller ikke, at man vil. I stedet gemmer man sig i busken og har brug for at *undersøge*, før man har en holdning. Med luftige løfter og nedsættelse af en kommission.

- Det er et helt åbent spørgsmål, om det er socialdemokratisk politik at gå til valg på at tilbagerulle regeringens stramninger på ydelsesområdet?
- Og spørgsmålet bliver ikke mindre aktuelt af, at en eventuel fremtidig socialdemokratisk regering bliver afhængig af både Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og SF.
- Altså af hele 4 partier, hvor det jo er anderledes klart, at de alle er lodret imod regeringens stramme udlændingepolitik. Her er det straks mere klart, at man vil tilbagerulle regeringens politik. Her siger man, hvad man mener.
- For min del kan jeg allerede *før* et valg slå fast, at en borgerlig regerings linje – også *efter* valget – fortsat vil være garant for en stram linje, som sikrer, at færrest muligt søger asyl Danmark og flest muligt kommer i arbejde.
- Og dermed tænker jeg også, at jeg har givet et klart svar på samrådsspørgsmål G. For regeringen vil selv-

følgelig ikke afskaffe hverken integrationsydelse, kontanthjælpsloftet eller 225 timers reglen.]

- Jeg vil hermed igen takke for ordet, som jeg nu vil overlade til beskæftigelsesministeren.